

Radboudumc

Voortgang expertteams: delier, geriatrische revalidatie en extramurale behandeling

Nijmegen, oktober 2018

A. Persoon

Radboud universitair medisch centrum

Afdeling Eerstelijngeneeskunde, UKON

Postadres: Postbus 9101, 6500 HB Nijmegen (117 ELG/UKON)

Bezoekadres: Geert Groteplein Noord 21 (route 106)

T 024 366 82 44

www.ukonnetwerk.nl

1. INLEIDING

In september 2016 waren er drie UKON-brede expertteams in oprichting, te weten de expertteams Delier, Geriatrische revalidatie en Extramurale behandeling. De bedoeling van de expertteams is dat kennis uit de verschillende zorgorganisaties die lid zijn van het UKON met elkaar gedeeld kan worden en dat de organisaties van elkaar kunnen leren. Het is een vorm die goed past bij het concept van lerende netwerken zoals dit in het UKON-beleidsplan 2016-2018 beschreven is. Professionals worden uitgedaagd om actief met een thema aan de slag te gaan, om (internationale) wetenschappelijke kennis te zoeken, te bespreken met elkaar en te integreren in de eigen praktijk en eventueel gezamenlijk nieuwe kennis ontwikkelen en uittesten. Elke team werd door een procesbegeleider van het UKON ondersteund.

De subsidie van VWS in het kader van het project 'Samenwerken aan de kwaliteit van ouderenzorg: op weg naar implementatie' maakte het mogelijk om de expertteams op twee manieren te faciliteren, te weten:

- a) De organisaties die een experts leverde voor één van de expertteams werden tijdelijk deels financieel gecompenseerd. Hierdoor werden de experts in de gelegenheid gesteld om werkzaamheden voor het expertteam te verrichten. Door deze professionals extra ruimte te bieden, kreeg deze de gelegenheid om zijn expertrol te ontwikkelen en de extra studie-activiteiten uit te voeren. De expertteams konden hierdoor een goede start maken.
- b) Ten tweede werden deze experts geëquipeerd met vaardigheden in het zoeken van wetenschappelijke literatuur in het algemeen en die van het delier en geriatrische revalidatie in het bijzonder. Tevens leerde men artikelen op wetenschappelijke en praktische waarde te beoordelen. De experts kregen hiertoe een training Evidence Based Practice van drie dagdelen in het voorjaar van 2017. Zesentwintig deelnemers volgden deze training.

2. EXPERTTEAM DELIER

Het expertteam Delier bestaat uit vier leden, uit vier verschillende zorgorganisaties, te weten een verpleegkundig specialist, een verzorgende, een psycholoog en een specialist ouderengeneeskunde. Het expertteam Delier heeft een literatuurstudie uitgevoerd over specifieke onderdelen van de zorg en behandeling bij delier in het verpleeghuis. Tevens heeft het een inventarisatie gehouden naar zorg- en functieprogramma's die landelijk in gebruik zijn. Via de drie betrokken beroepsverenigingen zijn oproepen geplaatst, te weten Verenso, Nederlands Instituut voor Psycholoog en V&VN, respectievelijk de

verenigingen van de specialisten ouderengeneeskunde, psychologen en verpleegkundigen. Uit deze inventarisatie vloeide een landelijke werkgroep delier in de langdurige zorg. Deze groep bestaat uit acht mensen, naast de vier mensen van het UKON-expertteam ook professionals uit zorgorganisaties die aangesloten zijn bij de academische netwerken ouderenzorg van Groningen (UNO-UMCG) en Amsterdam (UNO-VUmc) en een organisatie in de geestelijke gezondheidszorg Dijk en Duin. Deze landelijke groep is tweemaal bij elkaar gekomen. Een initiatief van deze landelijke werkgroep is het aanvragen bij V&VN voor het opstellen van verpleegkundige modules als aanvulling op de landelijke richtlijn delier van de KNVG. Dit initiatief is gehonoreerd: V&VN bekostigt het ontwikkelen van deze modules en heeft ZONMW opdracht gegeven om hier een subsidie-oproep voor uit te zetten.

Op basis van al deze activiteiten heeft het expertteam delier een concept Basisdocument Delier opgesteld. Dit document bevat de feitelijke informatie en kennis die landelijk opgehaald is. Tevens heeft het expertteam geanalyseerd en gereflecteerd op wat dit betekent voor de toekomstige dagelijkse praktijk en wat het expertteam kan doen om de delierzorg in verpleeghuizen en thuis te optimaliseren. Dit leidde tot het ontwikkelen van een Toolkit Delier.

In totaal is het expertteam 15 keer bij elkaar gekomen. Tevens heeft het tweemaal op het UKON-symposium gepresenteerd, namelijk in 2017 en 2018. Het expertteam heeft eenmaal een update gegeven in de stuurgroep van het UKON, namelijk voorjaar 2018, om het idee van een toolkit te presenteren en te vernemen of dit gedragen werd. De stuurgroep keurde de plannen goed.

Projectplan oktober 2018 -2019

1. Maken van een film voor verzorgenden, psychologen, artsen en managers om bewustwording te vergroten met betrekking tot de ernst van het doormaken van een delier en dat een delier te behandelen is. P
2. Een case-studie uit te voeren om de complexiteit van delierzorg zichtbaar te maken.
3. Een artikel te schrijven voor verzorgenden en artsen over de casestudie.
4. Ontwikkelen van een toolkit delier, bevattend:
 - Een Basisdocument delier met daarin theoretische kennis van delier.
 - Een stroomdiagram over de ondernemen stappen door professionals bij het vermoeden van een bewoner met een delier.
 - Een powerpointpresentatie met kennis van het delier.
 - Een implementatiewijzer Delier: een document dat op systematische wijze beschrijft hoe zorgorganisaties optimale delierzorg kunnen implementeren.
5. Een pilot in één zorgorganisatie om toolkit te implementeren.
6. Een presentatie op het UKON-symposium 2019.

3. EXPERTTEAM GERIATRISCHE REVALIDATIE (GRZ)

Voor deelname aan het expertteam Geriatrische Revalidatie (GRZ) was grote belangstelling: er waren 12 organisaties die een medewerker aanleverden, die geheel verschillende functies hadden, namelijk: fysiotherapeuten, physician assistants, verpleegkundig specialisten, specialist ouderengeneeskunde, beleidsmedewerkers, teamleiders en hoofden behandeling.

Het expertteam GRZ heeft onderdelen van het UKON-zorgprogramma CVA Revalidatie inhoudelijk verder ontwikkeld en breder getrokken voor revalidatie in het algemeen. Het heeft het een inventarisatie gehouden naar zorg- en functieprogramma's en zorgpaden op het gebied van geriatrische revalidatie die binnen het UKON en SANO in gebruik zijn en beschreven welke kennis nog ontbreekt. Hieruit bleek dat de academische werkplaats ouderenzorg te Leiden, UNC-ZH, een voortrekkersrol speelt. Het ontwikkelt een meetplan om inzicht te verkrijgen in de resultaten van de revalidatiezorg zoals die op de specifieke afdelingen van geriatrische revalidatie in verpleeghuizen aangeboden wordt, zie:

<https://www.lumc.nl/org/unc-zh/onderzoek/Geriatrische-Revalidatie1/UNCZHMeetinstrumentGRZ/>.

Het UKON-expertteam GRZ heeft besloten om dit initiatief voor te leggen aan de UKON-zorgorganisaties. Dit gebeurde op de werkconferentie 'Metten is weten, zeker in de GRZ' op 19 september 2018 waar 60 deelnemers uit de 15 UKON-zorgorganisaties aan deelnamen. De meetlat GRZ werd positief ontvangen en besloten werd dat elke organisatie zelf kan besluiten om dit initiatief te volgen.

Projectplan oktober 2018 -2019

1. Voor organisaties die de het meetplan GRZ willen implementeren: een incompany training aanbieden, voor introductie van het eerste meetinstrument, namelijk de USER.
2. Ontwikkelen van een train-de-trainer programma, om het gebruik van de USER binnen de organisatie verder bekend te maken en ermee te oefenen.
3. Een nieuw initiatief verder exploreren, namelijk het 'observatiebed', een samenwerking met het Canisius Wilhelminaziekenhuis (Nijmegen) waarin een tussenvorm van ziekenhuis en verpleeghuis voor mensen met hersenschade wordt uitgetest.

4. EXPERTTEAM EXTRAMURALE BEHANDELING (EMB)

De scope van het UKON is de afgelopen jaren verbreed van intramurale langdurige zorg naar de extramurale zorg en behandeling (Beleidsplan 2016-2018, speerpunt 2, paragraaf 3.1). Echter deze extramurale zorg, behandeling en dienstverlening is nog weinig ontwikkeld en er blijkt sprake van een forse praktijkvariatie te zijn, aangaande de inhoud, systematiek en toepassing van behandeling. Daarom

is er een expertteam Geriatrische behandeling opgestart. Dit team bestaat uit acht deelnemers uit acht UKON-zorgorganisaties en staat onder leiding van prof. dr. Koopmans, voorzitter UKON en hoogleraar Ouderengeneeskunde.

Dit expertteam heeft geïnventariseerd welke vormen van extramurale behandeling binnen de 15 UKON organisaties en in den lande geboden worden. Er is daartoe een landelijke enquête uitgevoerd onder specialisten ouderengeneeskunde, uitgezet via de beroepsvereniging Verenso. Hieruit kwam een top 10 van meest voorkomende behandelingen. Vervolgens is op de meest voorkomende behandeling, namelijk een consult van de specialist ouderengeneeskunde bij mensen die thuis wonen en cognitieve problemen ervaren, een format ontwikkeld voor een betaaltitel hiervan. Dit is in het kader van de overheveling van de AWBZ-financiering naar de Zvw en op verzoek van het Zorginstituut Nederland (dhr C. Mastenbroek, adviseur ZINL). In 2018 zijn er enkele gesprekken met Verenso en het Zorginstituut gevoerd over het concept van deze betaaltitel.

Gezien de intensiteit van de activiteit, de landelijke enquête, en het specifieke karakter van het ontwikkelen van een betaaltitel, heeft dit expertteam EMB besloten dat niet de deelnemers zelf deze activiteit gaan uitvoeren (zoals wel in de andere expertteams gebeurt), maar om dit uit te besteden aan een onderzoeker. De expertteamleden zijn dus niet financieel gecompenseerd in het VWS-project, maar het geld is bij elkaar gelegd en een deeltijd-onderzoeker is hierop gezet.

Projectplan oktober 2018 -2019

1. Een verslag van de enquête en het format en de ontwikkeling van de betaaltitel is gemaakt en op de UKON-website geplaatst, januari 2019.
2. Een pilot wordt uitgevoerd om te testen of het concept van de betaaltitel uitvoerbaar is (kunnen de activiteiten van de specialist ouderengeneeskunde aldus geregistreerd worden) en of het inhoudelijk correct is (worden de werkelijk gemaakte kosten inderdaad zichtbaar). Dit gaat in samenwerking met Verenso gestalte krijgen.
3. Een tweede betaaltitel zal uitgewerkt worden, namelijk voor een consult door een specialist ouderengeneeskunde voor complexe cognitieve stoornissen bij mensen die thuis wonen.